

[Euroopa Komisjon teigi ettepaneku kehtestada elektroonikaseadmetele ühtne laadija](#)

3 aastat tagasi Autor: [AM](#)

Euroopa Komisjon tahab vähendada elektroonikajäätmete hulka ning tarbijate kulusid ning teeb ettepaneku elektroonikaseadmetele ühtse laadija kehtestamise kohta. See tähendab, et kõik elektroonikaseadmete tootjad peaksid tulevikus pakkuma Euroopa Liidu turule vaid ühesuguse laadijaga laetavaid seadmeid.

Euroopa Komisjon on küll juba aastaid toetanud vabatahtlikku lähenemisviisi laadijate ühtlustamiseks, mis kümne aastaga vähendanud turul olevate erinevat tüüpi laadijate arvu 30 pealt kolmele, kuid paistab, et edasist ühtlustumist vabatahtlikult enam ei tule (vihjega teatud tootjatele, kellel on oma ühenduspistikud).

Komisjon esitabki nüüd õigusakti ettepaneku, et luua kõigi seadmete jaoks ühtne laadimislahendus.

Täna esitatud ettepanekuga raadioseadmete direktiivi läbivaatamise kohta ühtlustatakse laadimispistikud ja kiirlaadimistehnoloogia. Kõigi nutitelefonide, tahvelarvutite, kaamerate, kõrvaklappide, kaasaskantavate kõlarite ja käes hoitavate videomängu konsoolide standardpistikuks saab **USB-C**. Lisaks teeb komisjon ettepaneku eraldada laadijate müük elektroonikaseadmete müügist. Sellega suurendatakse tarbijate mugavust valida, kas on soov uue seadmega osta ka uus laadija või kasutatakse vana laadijat edasi. Sellega vähendatakse laadijate tootmise ja äraviskamisega seotud ökoloogilist jalajälge ning toetatakse rohepöoret.

Euroopa digiajastule vastavaks muutmise valdkonna juhtiv asepresident Margrethe Vestager põhjendas direktiivi muutmise ettepanekut nii: „Euroopa tarbijad on juba liiga kaua pidanud taluma frustratsiooni sahtlitesse kuhjuvate laadijate pärast. Oleme tööstusele andnud piisavalt palju aega pakkuda välja oma lahendused, kuid nüüd on aeg rakendada ühtse laadija kasutuselevõtmiseks seadusandlikke meetmeid. See on oluline võit nii tarbijate kui ka keskkonna jaoks ning kooskõlas rohe- ja digipöörde eesmärkidega.“

Komisjon teeb järgmised ettepanekud:

- elektroonikaseadmete ühtlustatud laadimispistikuks saab USB-C. See võimaldab tarbijatel laadida oma seadmeid sama USB-C laadijaga, sõltumata seadme kaubamärgist;
- ühtlustatud kiirlaadimistehnoloogia aitab vältida seda, et erinevad tootjad piiravad põhjendamatult laadimiskiirust teiste seadmete laadimisel ning tagab, et seadme laadimise kiirus on mistahes ühilduva laadija kasutamisel sama;
- laadija müügi eraldamine elektroonikaseadme müügist lubab osta uue elektroonikaseadme koos laadijaga või ilma. See vähendab nii asjatult ostetud kui ka kasutamata jäävate laadijate arvu. Uute laadijate tootmise ja äraviskamise vähendamine kahandab elektroonikajäätmete kogust hinnanguliselt ligi tuhat tonni aastas;
- anda rohkem teavet tarbijatele: tootjad peavad andma rohkem teavet laadimise tõhususe kohta, sealhulgas võimsuse kohta, mida seade vajab, ja selle kohta, kas seade toetab kiirlaadimist. See teave aitab tarbijatel aru saada, kas olemasolevad laadijad vastavad uue seadme nõuetele või milline ühilduv laadija valida. Koos muude meetmetega aitab see tarbijatel piirata uute laadijate ostmist ja säästa tarbetutelt laadijatel 250 miljonit eurot aastas.

Mis saab edasi?

Komisjoni ettepaneku raadioseadmete direktiivi läbivaatamise kohta peavad nüüd seadusandliku tavamenetluse (kaasotsustamismenetlus) kohaselt vastu võtma Euroopa Parlament ja nõukogu. Ettepaneku vastuvõtmisele järgneb 24 kuu pikkune üleminekuperiood, mis annab tööstusele enne kohaldamise algust piisavalt kohanemisaega.

Ühtse laadija kasutuselevõtuks on vaja, et kaabli mõlemad otsad – elektroonikaseadme ja välise toiteallika jaoks – oleksid täielikult koostalitlusvõimelised. Seadmepoolse otsa koostalitlusvõime saavutamine on märgatavalt keerulisem ja just seda võimaldab täna esitatud ettepanek. Välise toiteallika koostalitlusvõimet käsitletakse komisjoni ökodisainimääruse läbivaatamisel. Seda tehakse selle aasta lõpu poole, nii et see jõustuks täna esitatud ettepanekuga samal ajal.

Miks nii tehakse?

Euroopa Liidus müüdi 2020. aastal ligikaudu 420 miljonit mobiiltelefoni ja muud kaasaskantavat elektroonikaseadet. Igal tarbijal on keskmiselt umbes kolm telefonilaadijat, millest nad kasutavad korrapäraselt kahte. Sellest hoolimata on 38% tarbijate sõnul neil vähemalt üks kord esinenud olukord, kus nad ei saa oma mobiiltelefoni laadida, sest olemasolevad laadijad ei ühildu. Olukord on tarbijate jaoks ebamugav, kuid ka kulukas, sest nad kulutavad aastas ligikaudu 2,4 miljardit eurot eraldi laadijatele, mis ei tule elektroonikaseadmetega kaasa. Lisaks moodustavad ära visatud ja kasutamata laadijad igal aastal hinnanguliselt ligikaudu 11 000 tonni elektroonikajäätmeid.

Tarbijate ja keskkonnaprobleemide lahendamiseks on komisjon alates 2009. aastast toetanud mobiiltelefonide ja samalaadsete elektroonikaseadmete ühtset laadimislahendust. Kõigepealt aitas komisjon sõlmida tööstusharul 2009. aastal vabatahtliku kokkuleppe, mille tulemusel võeti vastu esimene vastastikuse mõistmise memorandum, mille tagajärjel vähenes turul olevate laadimislahenduste arv 30-lt 3-le. Kui memorandum 2014. aastal kehtivuse kaotas, esitas tööstussektor 2018. aasta märtsis uue ettepaneku. Seda aga ei peetud rahuldavaks ei ühtse laadimislahenduse, tarbijate mugavuse suurendamise ega elektroonikajäätmete vähendamise seisukohast.

- [Uudised](#)
- [Komponendid](#)
- [Lahendused](#)
- [Öko](#)